№. 40. 1831

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zaturdag den 26 Februarij

NEDERLAND.

Breda, den 26sten Februarij.

De Belgische omwenteling, in den zelfden zin eene navolging van die der Fransche van de maand Julij 1830, was eene volkomene herhaling van de liberale partij in Frankrijk. Het is echter ook overbekend, dat sommige geestelijken in België tot deze omwenteling hebben medegewerkt; terwijl deze klasse van menschen, in Frankrijk, de middelijke oorzaken waren. Hoe veel tegenstrijdigheid er nu ook scheen te bestaan in de handelingen van een en dezelfde partij in de beide rijken, zoo was het toch handtastelijk, dat beiden hetzelfde doel beoogden. De eene om de voordeelen te behouden, die haar door *Karel X* waren toegekend, de andere, om, door de omverwerping van eenen *liberalen* regeringsvorm, op hunnen invloed steunende, tot dezelfde voordeelen te geraken. Hiertoe moest de menigte dus opgeruid, moest er gepredikt worden, dat men voor het *geloof streedt*, terwijl de zoogenaamde vrijzinnige partij de navolging der Fransche omwenteling aanprees en opvijzelde. Dat beide deze partijen elkander wederkeerig hulp en bijstand verleenden, om elk in het bijzonder tot hunne oogmerken, hoe verschillende ook, te geraken, was eene daadzaak, welks voorbeeld men te vergeefs in de geschiedenis zal zoeken.

Het was echter vooruit te zien, dat, of in *Frankrijk*, of in *België*, de ware bedoelingen der partijen zouden moeten uitspatten, en zoo doende de oogen aan verblinde, en door opgewekte hartstogten medegesleepte deelnemers in beide omwentelingen zouden openen. Hetgeen vooruit te zien was is werkelijk gebeurd, en het Parijsche gemeen, door de, met de Belgische itendieke *volksmenners*, opgeruid, heeft het teken gegeven en de bedoelingen van de ultra-liberale partij blootgelegd. De plundering der tempelen, aan de Christelijke Godsdienst toegewijd, het vernielen en omverhalen van het heilige zinnebeeld van *eensgezindheid*, *broeder-* en *menschenliefde*, kenschetst genoegzaam den oorlog tegen *troonen* en *altaren*, tegen elk *zedelijk gevoel*, tegen elke *wettige orde* van zaken.

Het denkbeeld van itenditeit der beide omwentelingen is te zeer reeds bij het Belgische volk ingeworteld, is door daadzaken te veel bewezen, is te zeer in het oog loopende geweest, dan dat thans het verschil in bedoelingen zoude kunnen worden aangetoond. Ziedaar dus Christenleeraren van het Zuiden, het lot dat u te wachten staat! Predikt nu nog: dat de strijd voor het geloof begonnen is en voleindigd zal worden. Uwe altaren door het toomelooze gemeen verwoest, uwe altaarversierselen en geheiligde kleederen vernield en met voeten getreden, het blijvend kenteeken van het lijden van *Christus* verguisd en geschonden, — ziedaar de vruchten die gij plukken zult, en, bij het gekerm van elk onderdrukt *zedelijk gevoel*, zal wroeging van het geweten het loon uwer handelingen zijn!

Doch de voorzienigheid zal niet te vergeefs dezen wenk tot leering gegeven, zal niet te vergeefs tot het hart van nog *wankelenden* gesproken hebben. Hetgeen te Parijs heeft plaats gehad zal meer dan één overwinning der partij van orde en geregtigheid ten goede uitwerken!

Van de voorposten te Rijsbergen wordt ons het volgende gemeld:

» Gisteren hadden wij, op het gewoon morgen-appel, het genoegen door de komst verrast te worden van onzen achtenswaardigen kolonel, den heere *Knoll*, chef der 18de afdeeling, kommanderende de gezamelijke infanterie van het garnizoen der vesting Breda. Z. E. Gestr. heeft de bezetting in de onderscheiden posities alhier in oogenschouw genomen, waarna wij, nadat Z. E. Gestr. het 1ste bataillon zijner afdeeling onderscheiden manoeuvres had doen verrigten, het genoegen hadden deszelfs tevredenheid en goedkeuring te verwerven, zoo over de goede houding der troepen, als bijzonder ten aanzien van den goeden staat der wapening.

» Hoe aangenaam ons deze verrassing was, zal elk militair beseffen, die zijnen chef hoogacht; ook werd er, bij het vertrek des kolonels, door al de troepen, die steeds met den besten geest bezield zijn, een luid gejuich van *leve de Koning! leve onze kolonel* tot een hartelijk vaarwel hem toegeroepen."

— Berigten uit Maastricht van den 20sten dezer, houden in, dat de vijandelijke patrouilles wederom in den nacht van zaturdag op zondag jongstleden, zoo weinig de bestaande wapenschorsing hebben geëerbiedigd, dat zij zich tot in de grachten der buitenwerken, tusschen de Tongersche en Brusselsche poorten hebben gegeven, waar zij door de schildwachten en van een uitgezonden detachement teruggedreven werden.

— Bij het departement van oorlog is van den Luitenant-Generaal *Chassé*, kommanderende de citadel van Antwerpen, rapport ontvangen, dat op den 21sten dezer, alle defensive werkzaamheden, in de stad, op last van den chef van het departement van oorlog te Brussel, gestaakt zijn geworden.

— Op den 17den dezer is het eerste bataillon der tweede afdeeling mobiele landelijke schutterij, 700 man sterk, onder kommando van den majoor *van Asbeck*, uit Leeuwarden naar Nijmegen getrokken en is den volgenden dag, door het tweede bataillon van de eerste afdeeling, sterk 750 man, gevolgd geworden.

— De *Allgemeine Zeitung* deelt op nieuw tijdingen van de Italiaansche grenzen van den 15den mede, volgens welke twee leden van het provisioneel bestuur te Modena, welke door de overigen mistrouwd werden, vermoord zijn. Daar zouden nog geene oostenrijksche troepen binnen Modena gerukt zijn, maar de oostenrijksche bezetting der citadel van Ferrara was zeer versterkt geworden. Deze berigten melden nog niets van eene verdere verspreiding van den opstand. Binnen Rome zou echter eene groote ongerustheid bestaan.

— Wij ontvangen, bij het ter perse leggen dezer, Parijsche berigten van den 21sten. Volgens dezelve zou de aartshertogin *Maria Louisa*, op eene vriendelijke uitnoodiging van eene deputatie der regering van Parma, op den 10den dezer, onder behoorlijk zekerheids-geleide, de stad verlaten hebben en op haar verzoek naar Piacenza getrokken zijn, welke stad hare zijde nog houdt. Het paleis des hertogs van Modena zou tot den grond toe vernield zijn.

Men zegt, dat de ministers, morgen, Dingsdag, eene mededeeling betrekkelijk de Belgische zaken aan de kamer der afgevaardigden zullen doen.

De fondsen stonden op de Parijsche beurs van dien dag (21) de 5 pCt. 91 en de 3 pCt. 57.

BELGIE.

Brussel, den 23sten Februarij.

In de zitting van het nationaal congres van den 21sten, is ingekomen een brief van den majoor *Daniels*, gevangene in de gevangenis *des Petits-Carmes*, eenige aanmerkingen over zijne arrestatie inhoudende.

Daarna zijn gelezen de depeches van de deputatie te Parijs, die bij toeval een dag te laat aangekomen waren. Zij bestonden voornamelijk uit de aanspraak van den heer *Surlet de Chokier* aan den koning en het antwoord van Z. M. (*zie dezelve in ons vorig nommer.*) De heer *Surlet*, die ter vergadering tegenwoordig was, bragt daarna een rapport uit, over de wijze hoe de deputatie te Parijs ontvangen is. (*Wij zullen op hetzelve terugkomen.*)

De leden van het provisioneel gouvernement deden vervolgens een voorstel, strekkende, dat er eene uitvoerende magt, naar luid der constitutie, zoo worden benoemd. Na eenige discussien, over den voorrang der aan de orde zijnde ontwerpen van wetten, waraan, als gewoonlijk, geen einde kwam, ging de vergadering over tot het delibereren over het getal vertegenwoordigers, welke ieder district hebben zou; welke deliberatien, te weten over de verkiezingen in het algemeen, in de zitting van gisteren, den 22sten, zijn voortgezet, en is de geheele wet op de verkiezingen, met 75 stemmen tegen 64 verworpen. De heer *Beyts* deed vervolgens een voorstel, houdende eene andere wijze van deliberéren over hetzelve onderwerp, dat naar de afdeelingen werd verzonden, waarna het rapport der centrale afdeeling over de verkiezing van eenen regent of luitenant-generaal, of eigenlijk over het voorstel van den heer *Lebeau* in deliberatie werd gebragt (*zie hetzelve in ons no. 33 en 39*) ten slotte van welke de heer *Nothomb* een voorstel deed, waardoor in het voorstel van den heer *Lebeau*, en dat der centrale afdeeling aangevuld wordt. (*Wij zullen ook dit voorstel in onze volgende mededeelen*) Te midden dezer discussien verwekte een voorstel van den heer *de Foere*, om den regent des koningrijks f. 3000 's maands als civiele lijst toe te leggen, een luidruchtig gelach.

— Op den 20sten tusschen 10 en 11 uren des morgens is de kapitein *Boesen*, eene kompagnie van Tirlemont kommanderende, nabij onze voorposten te Smeermaas, door Hollandsche kanonniers gevangen genomen.

— *De Potter* heeft eindelijk een lokaal voor zijne vergaderingen gevonden en wel in de *Herderin*, in de straat van dien naam. Den 19den is de klub geopend; den 20 en 21sten was er bal in hetzelfde lokaal. In de vergadering van Zaturdag avond, heeft *de*

tenaeken, een klein uur van de vesting, op eene vijandelijke wacht had gestoten. Intusschen heeft eene estafette door genoemden generaal, Woensdag den 23sten dezer van Maastricht afgezonden, bij het departement van Oorlog de tijding aangebragt, dat, waarschijnlijk naar aanleiding der terugkomst van de zaakgelastigden van lord *Ponsonbij*, te Brussel, bij den vijand thans meer ernstig schijnt gedacht te worden, om Maastricht te deblokkeren, en andere stellingen te nemen. Althans genoemde generaal had deswege eenen brief van den zich noemenden divisie-generaal *Daine* ontvangen, welken wij hierbij, met het daarop gegeven antwoord, mededeelen.

Tongeren, den 22sten Februarij 1831.

MIJNHEER DE GENERAAL,

In overeenkomst met den van mijne regering ontvangen last, breng ik ter uwer kennis, dat ik de noodige bevelen gegeven heb, opdat de gemeenschap tusschen Aken en Maastricht, zoo wel voor burgers als militairen, geheel open gesteld, en aan den vrijen doortogt van reizigers in het geheel geen hinderpaal in den weg gelegd worde. Eene gelijke gemeenschap is tusschen Maastricht en Noord-Brabant opengesteld, gaande door Lanaken, Bessemen en Hasselt, waar de oude groote weg loopt.

De Divisie-Generaal, Opperbevelhebber van het leger der Maas,

DAINE.

Maastricht, den 22sten Februarij 1831.

MIJNHEER DE GENERAAL,

Uw brief van heden No. 34 berigt mij, dat de gemeenschap van Maastricht met Aken en Noord-Brabant geheel zal worden opengesteld. Het 9de protocol waarborgde ons dit reeds als een regt, en het is dus noodeloos te herinneren, dat de verwerping der voorstellen, die in uwe brieven van den 25sten Januarij ll. No. 240 en van den 10den dezer maand No. 24 vervat waren, thans in het ware daglicht gesteld en volkomen geregtvaardigd is geworden.

De Luitenant-Generaal, Opperbevelhebber der Vesting,

DIBBETS.

» Ofschoon hieruit nog niet dadelijk blijkt, dat de vijand aanstonds de positien van den 21sten November zal hernemen, is zulks echter te verwachten, en de verklaring wegens het openstellen der communicatie als een overgang daartoe te beschouwen. Hoe dit zij, het antwoord van den generaal *Dibbets* geeft genoegzaam te kennen, dat zonder de geheele voldoening aan dat protokol, de vaart op de Maas onder Maastricht niet hersteld zal worden, vóór dat die op de Zuid-Willemsvaart mede volkomen vrij en onbedreigd zal wezen."

— Uit Helvoetsluis meldde men ons:

» Ten bewijze der waakzaamheid, welke de [illegible] dezer dagen [illegible], dezer afgeloopen nacht al dadelijk op het gerucht dat de muitelingen op nieuw ons grondgebied overschreden hadden, uitgezonden, twee zwaar bevrachte karren met goederen van Terschout komende, hebben aangehouden; twee van degenen die tot bedekking dienden zijn gevangen genomen en naar het hoofdkwartier der brigade opgezonden; de overigen [illegible] hebben zich door de vlugt op het vijandelijk grondgebied gered.

Overigens vernemen wij, dat tegenwoordig onze grenzen naauwkeurig bewaakt worden; sterke detachementen, zoo kavallerie als infanterie, patrouilleren langs de uiterste grenzen den gansehen nacht door, zoo dat de Belgen niet straffeloos meer ons grondgebied zullen betreden; ofschoon, nu een waakzame vijand hen steeds achter na zit, zij wat omzigtiger in hunne strooptogten zijn geworden.

— Wij vernemen thans stellig, dat Z. M. onze Koning de zaak van de Noord-Amerikaansche grenzen ten voordeele van Engeland beslist heeft.

— Volgens de engelsche berigten van den 26sten, hadden de tijdingen uit Parijs, omtrent de verandering van ministerie, te Londen eenen nadeeligen invloed op de fondsen gehad. De vrees voor oorlog was bij de aanzienlijke van kracht dat zij aanmerkelijk gedaald hadden, en sloten, die eenen termijn van acht of negen maanden te loopen hadden, en anders niet dan met veel moeite gesloten waren, [illegible]

De Aalsche Courant, op den 28sten dezer, volgens den *Messager des Pays-Bas*, het huis van afgevaardigden [illegible] *Cramhoff* geheel uitgeplozen [illegible] Een compagnie der schutterij [illegible] ten einde [illegible] gewapenderhand [illegible] beschuldigde den heer *Cramhoff* van eenen dubbelzinnigen [illegible] die hij de soldaten zeer gehaat is, te hebben willen verleiden; tot wat wordt niet gezegd.

— Men verzekert, dat het centraal comité te Brussel eene nieuwe ridder orde zal instellen, zijnde de orde van de Kous; welke niet op de borst, maar achter op het hoofd zal gedragen worden. De geheele van Parijs teruggekomen deputatie zal, naar men zegt, met dezelve gedecoreerd worden.

— Wij lezen in een Fransch dagblad: De zitting van de kamer der afgevaardigden van den 20sten is van hoog belang geweest. Het ministerie heeft eindelijk besloten, met de kamer te breken. Deze vredebreuk is bijna officieel aangekondigd geworden."

Het schijnt stellig te zijn, dat er eene nieuwe verandering in het Fransch ministerie ophanden is, ten minste het Fransch dagblad *le Globe* kondigt aan, dat de heer *Montalivet* zijne demissie gevraagd en bekomen heeft.

BELGIE.

BRUSSEL, den 23sten Februarij.

(*Vervolg.*)

Lord *Ponsonbij* heeft, in weerwil der niet toetreding van Frankrijk, aan ons diplomatiek comité het protocol van den 27sten Januarij medegedeeld, hetwelk hoofdzakelijk hier op neder komt:

In den aanhef verklaart de conferentie zonder omwegen, dat zij van de traktaten van 1815 uitgaat en de schuld in massa beschouwt, zonder derzelver oorsprong in het oog te houden en tot de verdeeling derzelve overgaat, naar evenredigheid der financiele hulpbronnen van Belgie en van Holland; zij neemt de gemiddelde evenredigheid der directe, indirecte belastingen en accijnsen gedurende de jaren 1827, 1828 en 1829 tot grondslag der verdeeling aan, en belast derhalve de zeven provincien, welke België moeten uitmaken, met de betaling van $\frac{8}{21}$, terwijl zij Holland slechts met $\frac{13}{21}$ bezwaart.

De Belgen zullen, tot vergoeding daarvoor, in den handel op de kolonien deelen, zoo lang de Koning van Holland die onder zijn bestuur heeft, echter onder bezwaar van tot de kosten van derzelver verdediging bij te dragen.

Het sequester op de goederen en domeinen des Konings van Holland moet opgeheven worden; Z. M. zal weder in derzelver genot treden.

De likwidatie tusschen Belgie en Holland zal in 's Gravenhage geschieden; terwijl men aan deze likwidatie bezig is, zal België gehouden zijn, provisioneel deszelfs aandeel in de renten tegen 5 pCt. te betalen.

De haven van Antwerpen blijft steeds alleen eene haven voor den koophandel; de geheele militaire marine blijft aan Holland.

De gevolmagtigden, het [illegible] volgende beschouwende, [illegible] van artikelen zullen uitmaken, ten titel voerende: *Grondslagen der scheiding tusschen Belgie en Holland.*

Het protocol eindigt nagenoeg met de volgende bewoordingen:

» De mogendheden aarzelen niet, zich zelve het regt toe te kennen van deze grondslagen te bepalen, en, het komt hen zonder in andere gewigtige vraagstukken te treden, zonder iets wegens de souvereiniteit van Belgie te beslissen, toe, te verklaren, dat de souverein van dat land, volgens hunne wijze van zien, noodwendig aan de gronden van bestaan van dat land zelven moet beantwoorden, door zijnen persoonlijken toestand, voor de veiligheid der naburige staten moet kunnen instaan, te dien einde de in het tegenwoordig protokol vervatte schikkingen moet aannemen en in staat moet wezen, om de Belgen het weldadig genot er van te verzekeren."

— Het voorstel van den heer *Nothomb*, in de Zitting van het congres van den 22sten gedaan (*zie ons vorig nommer*), luidt als volgt:

» Het nationaal congres, overwegende, dat de troon vakant en het noodzakelijk is, dat in de uitoefening der uitvoerende magt voorzien worde,

» Decreteert [illegible]

» Art. 1. M[illegible] wordt tot regent van België benoemd.

» 2. De door het nationaal congres gekozene [illegible] zal eerstdaags, na het in functie treden van den regent in werking worden gebragt.

» Het nationaal congres zal niettemin alsdan wetgevende en constituerende magt blijven uitoefenen.

» De regent zal geen aandeel aan de uitoefening der wetgevende magt nemen, voor dat het nationale congres door de gewone wetgeving zal vervangen zijn.

» 3. Den regent wordt een geheime raad toegevoegd, uit [illegible] leden bestaande, die door het congres zullen benoemd worden.

» Deze raad is slechts consultatief.

» 4. De regent geniet eene civiele lijst van 10,000 guldens 's maands.

Hij zal een der paleizen van de natie bewonen. Hem wordt eene somme van 10,000 guldens voor eerste behoeften toegelegd.

— De heeren *Abercrombie* en *White*, afgezanten van de Londensche conferentie, om den tegenwoordigen staat der gemeenschap tusschen Maastricht en Noord-Braband, zoowel als met Aken, op te nemen, zijn van hunne zending alhier terug. Het door die heeren opgemaakte rapport deswegens is, met eenen buitengewonen courrier, naar Londen opgezonden. Dit rapport is niet gunstig voor ons. De wapenstilstand is, in weerwil der pogingen van den heer *Rogier*, welke zich twee malen naar de plaats zelve heeft begeven, tot dus verre hoe niet ten volle uitgevoerd geworden. Dit verwijl moet aan den generaal *Mellinet* worden toegeschreven. Lord *Ponsonby*, die misschien bijzondere ontwerpen wil begunstigen, door onze verlegenheid te vermeerderen, heeft, naar men zegt, de blokkade onzer havens en het sluiten der Schelde verzocht.

(*Le Courrier*, voormaals *des Pays-Bas.*)

— Men wil stellig weten, dat er een nieuw protocol in het licht verschenen is, bij hetwelk de Belgen vermaand worden, om, zonder verwijl, de stellingen te hernemen, die zij vóór den 20sten November bezetten, zullende, in geval van weigering, de Schelde door Engelsche schepen gesloten worden. (*Idem.*)

ITALIE.

Bologna, den 16den Februarij.

De begonnen revolutie gaat zonder bloedvergieten of eenigen wederstand alhier voort, alle zaken staan echter stil, de tot dus verre bestaan hebbende *Gazette di Bologna* heeft haren naam tegen dien van *Monitore Bolognese* verwisseld, dewelke onderscheidene decreten mededeelt, meest van binnenlandsch belang. — Een dier decreten behelst de benoeming van drie personen tot de organisatie van den militairen staat, welke eene dagorder heeft uitgevaardigd, waarbij zij na de soldaten tot broederlijke eendragt te hebben aangemaand, hun eene zeer spoedige militaire organisatie beloofd.

Z. K. H. de grootheriog van Toskane heeft, aangezien de omstandigheden en het afzenden van een gedeelte der tot de dienst der hoofdstad noodige militairen naar de grenzen, bij een *motu proprio* van den 12 dezer, de stedelijke wacht van Florence hersteld.

Rome, den 12den Februarij.

In onze stad heerscht eene groote beweging. De berigten van der te Bologna uitgebarsten opstand, welke zich over alle de legatien schijnt uit te breiden, worden hoe langer hoe onrustbarender. Men spreekt ook reeds, niet alleen van Ancona, maar zelfs van Urbino. De burgerwacht van Rome, welke tot dus verre 2000 man sterk was, wordt volgens een heden uitgevaardigd edikt met 1400 man vermeerderd. Het karneval heeft opgehouden, alle schouwburgen zijn gesloten en alle openbare vermakelijkheden verboden. Alhier zijn strenge maatregelen door politie genomen, hoezeer er zich niet de geringste kenteekenen van inwendige onlusten vertoonen. Ook strekken alle maatregelen voornamelijk daarheen, om de stad voor eenen aanval van buiten te behoeden.

Z. Heil. heeft den kardinaal *Tommaso Bernetto* tot proto-secretaris van staat benoemd, en den kardinaal *Benvenuti* tot legaat in *Ravenna* in deszelfs plaats aangesteld.

De Fransche ambassadeur, *Graaf de Ribeaupierre* is te Rome aangekomen.

Wij hebben in ons vorig nommer [illegible] zullen komen op het rapport, door den heer *Barter de Chokier*, wegens de ontvangst der uit Parijs, onverrigter zake, teruggekomen deputatie, belast geweest met de aanbieding der belgische kroon aan den hertog *de Nemours*, in de vergadering van het nationaal congres van den 3lsten dezer gedaan. Deze gezeten hausvorst der belgische Natie, thans Orleansch van die te Brussel, zeide dan, dat hij, hoezeer zijne zending deerlijk mislukt was, echter het genoegen kon hebben van te zeggen, dat de tegenwoordigheid der deputatie te Parijs de sympathie tusschen de belgische en fransche Natien een nieuw leven had bijgezet. Men heeft ons zeide hij, beschouwd en behandeld als broeders, als mannen, die voor dezelfde zaak, die der vrijheid en onafhankelijkheid, gestreden hebben (men heeft zelfs een onzer [illegible] afgereist, maar die wederkeerde slechts een uur, zoo de rapporteur er hebben kunnen bijvoegen). Wat onze onafhankelijkheid betreft, verzekerde hij zoo heftig, in alle de gesprekken die hij met [illegible] met andere groote personaadjen gehad hebben, het vaste besluit, van den dag geleid, om nooit af te zien van deze onafhankelijkheid, welke de belgische natie zoo dapper gestaafd heeft. Zijne Majesteit boven zeide hij verder, de spreker, onder gen geworden als *onafhankelijke souvereinen*, als vertegenwoordigers van een door hondgenootschap verbonden volk en zijn overladen geworden met blijken van vriendschap, zeo door den koning als door de koninklijke familie en door allen, die in des koning raad of in diens naauwe gemeenschap toegelaten worden, welke blijken van vriendschap (waarmede de heeren franschen zoo verspillend gul zijn) niet alleen aan ons, maar aan het geheele belgische volk gerigt waren. De koning vooral, mijne heeren, aldus ging de rapporteur voort, heeft ons, herhaalde malen het grootst belang betuigd, dat hij in de belgische zaak stelt, welke hij als de zijne beschouwde. Z. M. heeft ons verzekerd, dat wij altoos op zijne bescherming en bijstand kunnen rekenen (behalve als wij iets van Z. M. vragen), en, aldus sprekende, was Z. M. de tolk der geheele fransche natie.

Toen de deputatie van *Lodewijk Philips* afscheid nam, was de koning den spreker genaderd, had hem de hand gevat en tot hem gezegd: » Mijnheer *de Surlet*, hier geef ik de belgische natie de » hand; zeg haar bij uwe terugkomst, dat zij op mij rekenen » kan, en dat ik haar vooral aanraad, om eensgezind te blijven." De spreker, door deze hem voor het geheele belgische volk gegeven handdruk gerderd, als of hij eene geheele kudde merinos-schapen had mogen betasten (1) eindigde nu zijn rapport met de volgende woorden: » En ook wij gevoelen hoe de omstandigheden het noodzakelijk maken, om eendragtig te blijven. De eendragt maakt onze magt. Zoo wij dit behoudend beginsel ooit uit het oog mogten verliezen, kunnen wij niet anders voorzitzien dan veroverd, afgebrokkeld en van een gescheurd te worden. Ik herhaal u, mijne heeren, ten einde zulke onheilen te voorkomen, mijne bede, dat gij, met eenen altoos gelijken ijver, voor de instandhouding onzer vrijheid en der wetten, waarbij zij gewaarborgd wordt, moogt waken en dat gij niet uiteen zult gaan alvorens de welvaart des vaderlands op vaste gronden gevestigd te hebben."

Dat de waarheid, bij verschil van opinie, dikwijls in het midden ligt, [illegible] zaak, dus dat het noodig zij [illegible] sal te staan. Dit geldt ook, Mijn heer de Redacteur, ten aanzien van het artikel betreffende den Hertog van *Saxen Weimar* en het daarop gegeven antwoord, voorkomende in uwe couranten van den 29sten Januarij en 11den dezer. Beide schrijvers hebben gelijk en ongelijk naar men het nemen wil. — Beiden hebben [illegible] stellingen overdreven. — Ongelijk heeft men zeker, dat men, in den tegenwoordigen tijd, een man als *Saxen Weimar* [illegible] het hoofd der armée ontheeft, [illegible] openlijk bekend maakt, en het gouvernement op zijne [illegible] vattingen doet opmerkzaam zijn. Dit is niet alleen geoorloofd, o dit is pligt voor ieder die weldenkt en het welbegrepen belang eener geoorloofde vrijheid erkend. — Gelijk heeft men, wanneer men de feilen en misslagen, die bij de expeditie op Brussel [illegible] aanwijst, maar ongelijk heeft men, wanneer men [illegible] en de eer van bijzondere [illegible] randen.

Veel waarheid is er in het artikel, in die [illegible] voorkomende, maar ook in het gegeven antwoord legt meer dan eene waarheid opgesloten. Onze wenschen zijn: dat men voortga met aan te toonen de fouten en misslagen die begaan worden, maar dat men zich, zoo lang de omstandigheden het veroorloven, bij eene bescheidene kritiek bepale, en slechts in bijzondere gevallen, en wanneer daartoe termen zijn, de personen aanrande. Aan den anderen kant wenschen wij al mede, dat de [illegible] zich in dergelijke omstandigheden niet te kinderlijk [illegible] maart leent, inzien, dat men in een tijd [illegible] het regt heeft, om de daden te beoordeelen van hen, die zich geroepen achten, in de gewigtigste rollen op het schouwspel dezer wereld op te treden. — Die dit wil voorgaan, en over ons geluk en volksbestaan helpen uitmaken doen, moet kunnen velen, dat men hem op de vingers ziet. Billijkheid en regtvaardigheid zij daarbij opperwet, maar [illegible] ook, weg met alle kwalijk geplaatste [illegible], die [illegible] onkunde dan billijkheid [illegible].

[illegible] den 16den Februarij 1831.

[illegible]

Heden morgen had [illegible] treurigst ongeval plaats. De [illegible] bij allen, die [illegible] regt [illegible] kennen, aangenaam [illegible], in het genelschap van zijne vrouw [illegible] schoonmaken zijner wapenen, [illegible] daartoe een pistool in zijne hand had, ontschiet hem [illegible]

(1). Barter *de Chokier* is een groot [illegible] van [illegible] van hij geheele kudden op zijne landgoederen [illegible] is overigens een goed, vrolijk man, die beter zou doen van [illegible] schapen terug te kanren, dan zich langer met de regering van het [illegible] Belgie te bemoeijen.

het pistool brandt los en de kogel doorboort het ligchaam van den braven, die daar voór de voeten zijner verslagene geliefden ter neder viel. Onze heelmeester *de Ruiter* en onze geneesheer *Coninx* stelden dadelijk alles in het werk, om den ongelukkigen de noodige hulp toe te dienen, maar de ontvangene wond was doodelijk, en de man leefde na het gebeurde niet langer dan twee groote uren. *Willemstein* diende sedert jaren, vol liefde voor zijn vaderland, met alle mogelijke trouw; hij was een zorgvuldig huisvader, die niet slechts door zijne vlijt in de behoefte van zijn gezin voorzag, maar ook nog iets spaarde om zijne schoonouders, die hem als hunnen eigenen zoon beminden, te ondersteunen. Weinige oogenblikken na de drievige gebeurtenis, bezocht ik hem; onder hevige smarten voelde hij zijn einde met kalmte naderen, zeggende: die in Jezus gelooft heeft het Eeuwige leven; - tot de vereering van dezen zijnen Heer woonde hij dan ook gedurende zijn leven, met alle belangstelling, zoo veel hij kon, elke godsdienstoefening bij. De overgeblevene bitter bedroefde vrouw, die een jongsken van drie jaren bezit, bevindt zich in eenen hoogzwangeren toestand; met haren zoo beminden man, verliest zij alle middelen van bestaan, en heeft geenen toevlugt om in hare groote behoeften te voorzien, dan tot de opbrengst van het equipement des gestorvenen, wanneer hetzelve verkocht wordt. Zij ondervindt dan ook hier de deelneming van eenige menschenvrinden, die haar met de daad bijstaan. Mogten sommigen, die dit berigt lezen, een penningsken van het hun toevertrouwde goed willen afzonderen, om het lijden dier weduwe eenigzins te verligten, dan zal zich de ondergeteekende met den ontvangst en de goede besteding daarvan, gaarne belasten.

J. T. ENDTZ, *Predikant.*

De ondergeteekenden willen gaarne op zich nemen om de menschlievende bijdragen, van welken aard ook, naar Helmond over te maken.

BROESE & COMP.

LETTERKUNDIG BERIGT.

De Kanonneerboot; Vaderlandsche Romance, door A. VAN DER HOOP Jr. te Rotterdam, bij A. F. H. SMIT, 1831, 13 bladz. in 8°. (geheel ten voordeele der Weduwen en Weezen van de Helden, die met *van Speijk* den dood der eere deelden, uitgegeven) de prijs is ... f 0-30

Het was te voorzien, dat het heldhaftig levenseinde van den onsterfelijken *van Speijk* in onderscheidene vormen zoude worden besungen. Even zoo was het te voorzien, dat de meesten dier zangen eene slechte ... de ... gedachtenis van *van Speijk* gewijd, een aan te treffen, dat ook den dichter tot eere strekt, zulk een is de hier aangekondigde romance van den begaafden en reeds met roem bekenden dichter *van der Hoop*. Niemand zal hier van ons eene uitvoerige beschouwing van dat dichtstuk verwachten. Wij schrijven daarvan alleen dit compliment af:

Ook dank! nog zien wij Hollands vlag
Van Nederlandsche kielen wapperen;
Nog is ze, als toen haar *Chatam* zag
De leus van Hollands waterdapperen!
Nog staart ons oog haar dankbaar aan,
Ten spijt van Brabands plondervaan.

en beveelen het geheel, het vaderlandsch publiek aan. Zich dit dichtstuk aanschaffende, zal men niet alléén tot een loffelijk doel medegewerkt hebben, maar zich daarenboven ook met eene verdienstelijke lettervrucht verrijkt hebben.

DANKBETUIGING.

Op gisteren is door mij ontvangen, ... bestaande uit:

50 paren wanten met vingers en
50 ... wollen sokken,

ons op den 28 Januarij ll., door de Boekhandelaars *Broese en Comp.* toegezonden, om als eene vaderlandsche gift aan de troepen op het fort Burcht, onder mijn bevel staande, te worden uitgedeeld; aan welk verlangen op heden door ons is voldaan geworden; en alhoewel het te bejammeren is, dat deze goederen, door oponthoud elders, ons eenigzins laat zijn geworden, komen ons dezelve, en inzonderheid de sokken, in dezen dagen, vochtigen grond nogtans zeer te pas. Dank, edele gevers! hartelijken dank zij u daarom, voor deze milde gift, uit naam van het gansche detachement toegebragt; en driewerf herhaald *hurah* ging ter uwer eere op.

Het is aangenaam ongemakken te verduren, wanneer men tot eene natie behoort, die zoo voor hare krijgslieden zorgt; hoozeer steekt zij af bij dat volk hetwelk wij elken dag voor oogen hebben. Ga voort, edele vaderlandsche mannen en vrouwen, op den weg dien gij ingeslagen zijt en onze geheiligde zaak zal zegevieren, over een hoop ellendigen, die zich door oproer en verraad arm en ellendig gemaakt hebben.

Fort Burcht, den 16 Februarij 1831.

De Kommandant van genoemd Fort;
TUCK, 1e Luitenant.

VADERLANDSCHE GIFTEN.

Van den Wel-Ed. Gestr. heer Van de Poll, burgemeester van Amsterdam: 120 paren Handschoenen, (verzonden per schip, den 23 December 1830).

Door den H. Ed. Gestr. heer Gouverneur der provincie Utrecht, van wege Mevrouwe Temminck van Lieshout 24 katoenen dekens.

Uit Raamsdonk van eene vriendin des vaderlands, 10 paren sokken en een veel plaksel.

* * Bij den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK te Leijden, is dezer dagen verkrijgbaar gesteld en van de pers gekomen:

M. VAN NOORT, POMOLOGIA BATAVA, of afbeelding en beschrijving van uitgezochten soorten van *Appelen* en *Peeren*, welke in de Nederlandsche gewesten worden gekweekt; alleen naar het leven in kleuren geteekend met eene beschrijving van elk soort; eerste aflevering in 4°. prijs f 4,50.

Dit werk laat, wat juistheid en nette uitvoering van den Auteur betreft, niets te wenschen over; en uit hoofde van het werkelijke der platen, kan het werk niet in commissie verzonden worden.

Mr. C. J. VAN ASSEN, Wenken, Herinneringen en Aanteekeningen van Neerlandsch Herstelling: 2 stukjes 90 cents.

Mr. C. J. VAN ASSEN en Baron H. COLLOT d'ESCURY VAN HEINENOORD, Aanspraken aan H. H. Studenten der Leydsche Hoogeschool bij hun vertrek ten strijde, op den 15 Nov. ll. in 8°. 50 cents. 2de druk.

W. A. VAN HENGEL, de Joodsche Natie een Toonbeeld voor ons Nederlanders in 8°. 50 Cents.

Z. H. BERNHARD, Hertog van Saksen-Weimar, Eisenach, Luitt. Généraal, enz. enz. enz. tot pendant strekkende van het fraaije Portrait van Z. E. den Luitt. Gen. CHASSÉ, door den heer J. B. VAN ELVEN vervaardigd. Brieven Franco.

* * Inteekening op de BIJDRAGEN tot de Geschiedenis der *Nederlanden* bevattende: De Oorzaak van den Belgischen Opstand, derzelfs Begin, Voortgang, Eindelijken Gevolgen voor geheel *Nederland;* Aanvang genomen heden, 25 Augustus, 1830.

Dit voor elk regtschapen Nederlander en Vriend van het Vaderland belangrijk Werk, zal met eene drukte lettersoort gedrukt, bij Afleveringen om de veertien dagen en het liefst verschijnen; ieder van Vier vellen druks, gr. 8°. à 50 Cents bij Inteekening en 60 Cents buiten Inteekening. Dezelve zullen uitgegeven worden bij H. MUULENIJZER, en verder verkrijgbaar bij alle Boekhandelaren zoo binnen als buiten den Hoed; bij wie zulks verkrijgbaar is: DE PRINS VAN ORANJE, REDDER VAN HET NEDERLANDSCHE VOLK.

* * Bij BROESE & COMP. te Breda is te bekomen:
De voornaamste Schilderijen van het Koninklijk Kabinet te 's Hage, in omtrek gegraveerd, met derzelver beschrijving, 4de Stuk, f 2-50.
Almanak voor Burgerstanden 1831. f -50.
Dezelfde Schrijfpapier 1831. f -70.
Nog is bij Bovengenoemden van de pers gekomen: Extrait mortuaire de feu le Lieutenant de Marine J. C. J. VAN SPEIJK, Commandant la Canonnière N°. 2, de sa Majesté le Roi des Pays-Bas, en station devant Anvers, au profit des veuves et des orphelins acquis à la patrie, par *J. de L. P. Marchant.*

De Bredasche Courant verschijnt van 1 Januarij 1831, vijf malen in ieder week; te weten des Zondags, Dinsdags, Woensdags, Donderdags en Zaturdags. Hiervan worden geregeld 3 nummers op keele veller uitgegeven. De prijs is, franco per post, voor het geheele Koninkrijk, f 4-50 in de 3 maanden. Alle advertentien, behoorlijk op fatsoen regel gesteld, worden geplaatst tegen 20 Cents per regel. Alle Inzendingen geschieden franco aan de uitgevers van gemelde Courant.

Te Breda, bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.